

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐՈՒ

Տարեկան 12 ֆր.

Վեցամսեայ 6 ֆր.

ԱՐՏԱՍՈՇՄԱՆ

Ներկա քիւր մէկ ծրարով

Տարեկան 14 ֆր.

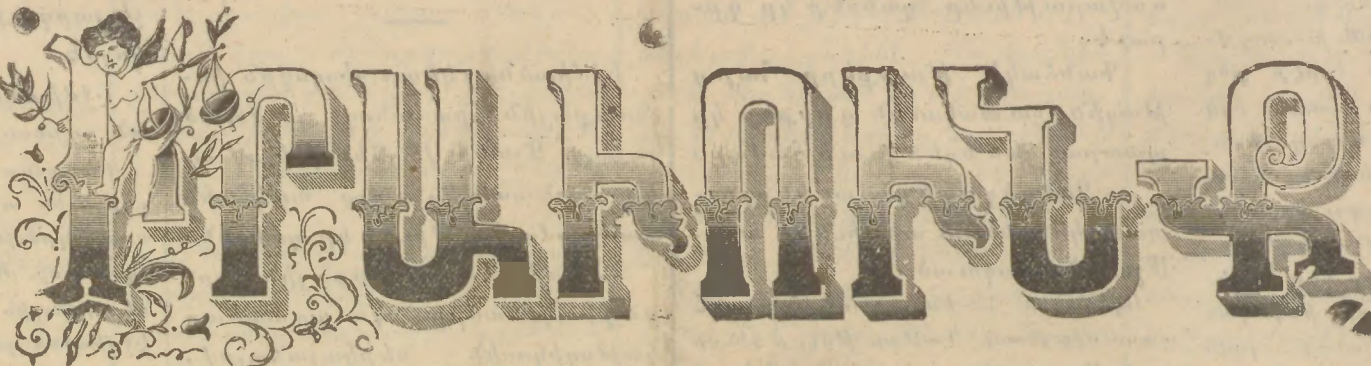
Վեցամսեայ 7 ֆր.

ՍՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլար

Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԵՐԻԿ

ԼՐԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՆՈՒՍԾՆԵՐԸ

ԿԸ ՀՐԱՏԵՐԱԿՈՐԻ ՍՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵԼԵԹԻ Ի ԴԱՐԱԹ

Rédaction du Journal

«gravounk»

VAKNA (3u parie

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«пр вунк»

ВАРНА

ամսական քրուս չան
րոշիր

Մա'ուցման տուր
20 սանթիմ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՆՈՒՍԾՆԵՐԸ
ԹԻՐԻՔԻՆՑ ՍԷՋ

Կ. Պոլսոյ Թուրքաբու թաղին հայոց եկեղեցւոյ կալուածներու վարձակալները իրենց վարձքերը չեն վճարեր եղբոր յայտարարելով որ կառավարութեան կողմէն իրենց արգելուած է սեւեւ վճարում ընել եկեղեցիին: Լուսաւոր կրտսէ թէ այդ կալուածները մանկիւ գացեր են կամ պիտի երթան: Թաղ, Խորհուրդին կողմէն Պատրիարքարանին եղած դիմումները ապարդիւն կը մնան:

Թրքական օրինոք վարդի կալուածները չէ կարելի ո'ւնէ հանրային հաստատութեան մը սեփականութիւն արձանագրել տալ, այլ անհատի մը անունին պէտք է գրել: Այս պատճառաւ Թուրքիոյ մէջ ընդհանրապէս և Պոլսոյ մէջ մասնաւորապէս, եկեղեցիներու, վանքերու, դպրոցներու և հիւանդանոցներու կալուածները կամ վստահելի հարուստ ազգայիններու անունին արձանագրուած են և կամ այդ հաստատութեանց վերացական անուններուն օրինակ, Պոլսոյ, Եւփրատիոյ և ուրիշ տեղերու Լուսաւորչի անունով օժտուած եկեղեցիներու կալուածները «Գրիգոր վէլէտի Անակ» արձանագրուած են: Աստուածածնայ անունով օժտուած եկեղեցիներուն և վանքերուն կալուածներն ալ մեծաւ մասամբ «Մէրէրէմ վէլէտի Օվակիր» անունան գրուած են:

Հիմակ, ինչպէս կերեայ, էվգաֆի նախարարութիւնը խորամանկորէն վաղածանօթ այս օրինական կեղծիքը իրեն զէնք ունենալով, հայոց կալուածները մէկիկ մէկիկ մանկու պիտի համարէ եւ գրաւէ: Երբեք տուէք, թէ ոչ անժառանգ մեռնողին վարդի կալուածները պետութեան կը մնան:

Անգամ մը որ այս հիման վերայ ազգին կալուածները գրաւել սկսին և Պատրիարքարանը անճրկած նստի, քիչ ժամանակէն բոլորն ալ կը կորսնցունենք: Բայց պէտք է գիտնալ թէ միայն մեր ազգային կալուածները չեն որ «հիլէն ճէրիի» բերելու այդ կեղծիքով արձանագրուած են, ալ նաեւ բոլոր թրքահայտակազգերու վարդի կալուածները նոյն ձևով են: Ուստի Պատրիարքարանը անգամ մը որ էվգաֆի նախարարութիւնը նոյն խորամանկ առարկութեամբ իր դէմ ծառացած տեսնէ, Պատրիարքը պէտք է փութայ անմիջապէս ուրիշ հասարակութեանց պատրիարքարաններուն հետ խօսքը մէկ ըրած, հաւաքական բուռն բողոք մը մատուցանէ Սուլթանին ու պատրիարքարանին դռները գոցէ, և մինչև որ կատարելապէս գոհացուցիչ և ընդհանուր իրաւունք մը ձեռք անցունէ չը վերստանան իր պաշտօնը:

Թրքական այդ խաղը լրջօրէն պէտք է նկատի առնել, որովհետեւ էվգաֆի այս գրաւումը Ռուսիոյ գրաւման չը նմանի: Թուրքը հիմնապէս, բոլորովին յափշտակել կը նկատի կոր, մինչդեռ Ռուս կառավարութիւնը Ռուսահայոց կալուածներու խնամակալութիւնը միայն իր վրայ առնել ուզած էր:

402

(ԷՋՄԻԱՆԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Ներկայ րօպէն մեր հայ հասարակութեան կեանքի համար պատմական է եւ ուշագրաւ, ոչ մի քանիմաց հայ անտարբեր չը պէտք է մնայ: Նա պատասխանատու է թէ այժմեան եւ թէ ապագայ սերունդի առաջ:

Էվգաֆի անունով գումարած ժողովրդականութիւն ունի Ռուսահայոց մտաւոր եւ կուլտուրական վիճակի տէր եւ տնօրէն դառնալ յափշտակման իրաւունքի վրայ իր զախվարթումը քրտնալով, ինչպէս համարձակ կերպով յայտնում են շատերը այն պատգամաւորներին, որոնք պատկանում էին

մեծամասնութիւն կազմող դաշնակցական կուսակցութեան:

Մենք, իբրեւ ժողովրդի պատգամաւորներ, զգալով մեծ բարոյական պատասխանատուութիւն թէ մեր ընտրողներին եւ թէ ազգի առաջ, բողոքեցինք ժողովի բռնած ընթացքի դէմ եւ հետագանք:

Թէ որքան իրաւացի ենք եղել, թէ որքան մեղք գտնվել ենք մեր կոչման բարձրութեան վրայ, թող դատի հասարակութիւնը իմանալով մեր շարժումները:

Մեր պատճառարանութիւնները համոզողական հետեւեալն են եղել:

1) Ներկայ քաղաքական պայմաններում անկարելի է ազգային սահմանադիր ժողով ունենալ, ինչպէս վճռեցին յայտարարել մեր հակառակորդները:

2) Ժողովը իր ներկայ կազմով ոչ թէ ժողովրդի ներկայացուցչութիւն է, այլ մի կուսակցական՝ դաշնակցական համալուծար: Ենթադրել թէ հայ ժողովուրդը դաշնակցական է, այդ կը լինի անհեթեթութիւն, այդ կը նշանակէ յիշադրել, կեղծել իրողութիւնը, ճշմարտութիւնը:

3) Կուսակցական պատգամաւորները, կազմելով ժողովի համարեա 80-90 0/0 ընտրուած են մեծ մասամբ բռնի ձեռով կամ կենտրոնական կուսակցական իշխանութեան հրամաններով: Նրանց ստուար մասը չի ճանաչում ընտրող հասարակութեանը իրանք էլ անձնօթ են իրանց ընտրող հասարակութեան: Ժողովրդի կողմից ազատ, անկախ ու գիտակցական ընտրութիւն տեղի չէ ունեցել, հետեւապէս այդ ձեռով ընտրված պատգամաւորները չեն կարող համարվել արտայայտիչ ժողովրդի մտքերի եւ նրա հսկական կարիքների ու իդ. ձեռի:

4) Ժողովը, աւելի ճիշտն է ասել կուսակցական համալուծար ակներեւ, առանց ծածկելու, ինչպէս երեւում էր արտասանված ճառերից, ձգտում է, ի նկատի ունենալով լոկ կուսակցական նպատակներ, Թրքանալ մեր բոլոր ազգային կրթական-կուլտուրական հիմնարկութիւններին, հանդերձ վանքական ու եկեղեցական նիւթական միջոցներով: Մեր ժողովուրդը դեռ չի ազատվել տիրապետող բոկրատիական ճշնող ընտրութիւն, եւ անա ուղղում են նրա զլխին ստեղծել համաձայն, գուցէ աւելի վատթար ընտրութիւն:

5) Վերջապէս ժողովը, անտես առնելով արտաքին անկայատ հանգամանքները, անջատում է հայ ժողովուրդը նրա դարեւոր դեմոկրատիկ հիմնարկութիւնից — եկեղեցուց, գրկելով եկեղեցին այն բոլոր յատկութիւններից, որոնցով նա կենսատու է եղել պատմութեան ընթացքում, պահպանել

լով, ի միջի այլոց, ազգային միութեան զաղափարը բաղմախիւ երկիրներում ցրված հայերի մէջ: Բացի դրանից, ժողովը մտել է այնպիսի հարցերի քննութեան մէջ, որոնք, ունենալով համազգային բնատրուութիւն, կարող են լուծվել միայն համազգային, այն է թիւրքիայի, Պարսկաստանի, Ամերիկայի եւ այլ երկիրների հայերի մասնակցութեամբ:

Այս բոլորը ի նկատի առնելով, մենք գտանք, որ ժողովը զուտ կուսակցական է, որ նա իբրեւ ազգային ժողով պէտք է համարվի ապօրինի որ նրա բռնած ընթացքը չէ համապատասխանում հայ ժողովրդի ներկայ շահերին ու հակացողութեան, որ ժողովուրդը յիշեալ լիազօրութիւնը չի տուել պատգամաւորներին, հետեւապէս զուրկ է այն բարոյական հեղինակութիւնից, առանց որի նրա գործունէութիւնը ապարդիւն է եւ որոշումները՝ մեռած տառ:

Պարզէ, որ այն պատգամաւորները, որոնք անկախ դիրք էին ընդունել, որոնք կուսակցական տեսակետով չէին նայում ժողովի վրայ, որոնք գտնուում էին, որ ժողովրդի անունով խօսողները եւ իրանց նրա պատգամաւորներ անուանողները իսկապէս արտայայտում էին իրանց անհատական կուսակցական կարծիքները եւ հայեացքները, փաթաթելով այդ բոլորը ժողովրդի վզին, — պէտք է հրաժարվեն մասնակցելուց նեղ կուսակցական ժողովին, փէեւ այդ բոլորը քողարկելու համար ժողովին տուէլ էին ազգային ժողովի անուն:

Եւ մենք հրաժարվեցինք այդ էր լիազօրում մեր խիղճը, այդ էր պահանջում մեր համագործակցութեանը, այդ էր ներշնչում մեզ մեր պարտաճանաչութեան զգացմունքով: Եթէ մենք, իրաւ, հանդիսացել ենք ժողովուրդի իսկական ցանկութեան արտայայտիչ, ապա ուրեմն իրաւունք ունենք դիմելու ժողովուրդին եւ կոչ անելու, որ նա իր հզօր ձայնով բողոքէ կատարվող անարդարութեան դէմ, որ նա բողոքէ ժողովրդական բրաւունքները բռնաբարողների եւ յափշտակողների դէմ եւ էվգաֆի ժողովը յայտարարէ ապօրինի:

Հայ ժողովուրդ, գուցէ որ դարեւ շարունակ պաշտպանել ես իմ ազգային հիմնարկութիւնները, սեփականութիւնը, եւ այլ ազգային իրաւունքները, այս անգամ եւս ցոյց տուր քո հեռատեսութիւնը եւ մի թող տայ, որ պատմական, ծանրակշիռ նարեքը վճռվեն մի րօպէում, առանց քո կամքի իմանալու: Համակրելով ազգային ժողովի զաղափարին, պահանջիր իսկական ժողովրդական ներկայացուցչներին ժողով, որը հասկանալի քո բուն կարիքները եւ, ճանաչելով ժամանակը,

տնօրինէ քո բարին եւ չը թափի զըլ-
խիք սանջանքներն ուր հեղձի:
Դու մի հաւատարման հիմն խոստով-
աների. էջմիածնի ժողովը Իրէք քեզ
հողի բաւարարութիւն չի տալ. իսկ
այժման կազմով նա չէ կարող բար-
ւոքել նոյն իսկ քո կրթական եւ կու-
սակական կեանքը: Իսկ զու հայոց
Հայրապետ, ահանջ զիր ժողովրդի բո-
ղոքող ձայնին եւ կանչիւր նոր հեղի-
նակաւոր ժողով, որպէսզի իսկական
ներկայացուցիչներ թերանով լսվի
բոլոր հայ ժողովուրդի ձայնը: Ժողո-
վուրդի ձայնը ահաբեկիչ չէ՝, բայց
զատառտանք մահաբեր է:
ՊԼՏԿԱՄԱԿԱՆՈՐՆԵՐ Կարսի նուխա
եւ Նոր-Նախիջեւանի՝
Սամսոն Բարութիւնեանց, Համ-
բարձում Առաքելեան, Գ. Չէօ-
րէքչեան:

26 օգոստոսի:

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՒՋԷՔ ՀԱՄՈՎ ՀՈՏՈՎ ԾԽԱ-
ԽՈՏ ԾԽԵԼ. ԽՆԴԻՆԵՔ ԱՄԵՆ
ՏԵՂ Մ. ԹՈՎԱՄԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԻ
ԾԽԱՅՈՏ ԴԱՆԻԿՆԵՐԸ:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Պուգուի անգլիական փոխ-
հրկայտոսի կեանքին դէմ օգոստ-
28ին մահախորձ կատարուեցաւ.
անոր վրայ ատրճանակի մէկ քա-
նի գնդակներ արձակուած են:
Հրկայտոսը ձեռքէն վերաւոր-
ուած է. չարագործը անյայտա-
ցած:

— Գանձակի մէջ գիշերը Խա-
չատուր Սահակեանի տպարանը
գողեր մտնելով, գռները կտրած
եւ տպագրական մեքենան գողցած
են (1). Ոստիկանապետը նախ տի-
քոյ սղաքը եւ գրաչարները ձեր-
բակալած է:

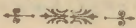
— Գանձակի նամակատունը
թուրքերու կեղծ ու յայտնի
հասցէներով շարունակ գէնքի
ծրարներ կը հասնին. ասոնց
մեծ մասը վարչապալէն զրկած է

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

12

ԱՒՍԶԱԿԱՊԵՏՐ

ՄԱՍԵ ԱՌԱՋԻՆ

ԹՐԹՈՒՆԵՐ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Մեծ-հանրմ բարի անկեղծ կսկիծով
մը մտիկ ըրաւ հարսին տխուր ու ե-
ղերգական պատմութիւնը: Ու զգաց
թէ հոգիէն անգուսպ սարսուռ մ'ան-
ցաւ, զգաց թէ գթութիւնը կը ճա-
ռագայթէր իր էութեան մէջ, ինչպէս
եյիկըրական հոսանք մը՝ ժանգոտ եր-
կաթի մը խորը, մէկ խոսքով՝ զգաց
թէ Նառէզար վանդակի մը մէջ կաշ-

Րաբինովիչ անունով մէկը. կա-
ռավարութիւնը զանոնք կը զը-
րաւէ:

Գանձակի թուրքերը հայոց
թաղին մօտ տակաւին դիրքեր կը
պատրաստեն եղբրկուսի համար:

— Չանգեզուրի գաւառին օգոս-
տոսի կռիւներու արդիւնքը ահա,
Մշակէն քաղուած:

Օգոստոսի 12-ին, ամբողջ 15 օր պա-
շարուից յետոյ, Ղաթար թուրք գիւղը
աւերվեց, տակն ու վրա եղաւ: Ամբողջ
գիւղի շինութիւններէն ոչ մէկն էլ
հրդեհից չէ ազատվել, բացի մէկիցից:
Կոթի շատ ուժեղ էր: Թուրքերից ռա-
պանուածները թիւը առայժմ չէ ստուգ-
ված: Հաւանորէն 150—200 սպանված
եւ վիրաւոր ունեն թուրքերը, Հայերն
ունեցել են 11 սպանված եւ մի քանի
վիրաւոր:

Քարխանա եւ Մինջաւարի երկու
թուրք գիւղերը նոյնպէս աւերված են:
Խալալ գիւղը ազատ է մնացել շնորհիւ
կողակների շուտ վրա հասնելուն: Ղա-
թարքաւ թուրք գիւղը հրդեհված է:
Այդտեղ հայերը ունեցել են 4 զոհ:

Քաջարանց հայ գիւղը աւերված լի-
նելով թուրքերի կողմից, ի վրէժ դրան,
հայերը յարձակվել եւ աւերել են Օխի,
Աթոյ եւ Շարաթի թուրք գիւղերը:

Լուր հասաւ, որ թուրքերը այսօր
յարձակոււմ են դործել: Եղվարդ հայ
գիւղի վրա: Հայերը մեծ դիմադրու-
թիւն են ցոյց տալիս, եւ հաւանորէն
յաղթութիւնը հայերի կողմը լինի:
Այստեղ կուռում են Մուրադի, Արսէնի,
Եսայիի եւ Հայրիկի ինքնապաշտպա-
նութեան խմբերը:

Շիրառուի մօտ եղած կուռի ժամա-
նակ թուրքերի խմբերու եղել են նաեւ
թէմուր-բէգ Աբիսամէդ-բէգովը, Ա-
զադաղան եւ Բահրամ բէգը, որոնց տե-
սել է պրիստաւը, թուրքերը այդ
կուռում հայերին յաղթելու վրա էին
երբ վրա է հասնում Գորէյի հայ խում-
բը եւ ահեղ կոթի մղելով թուրք հրոս-
ակախմբի հետ, մեծ ջարդ է տալիս
թուրքերին եւ փախցնում: Գորէյի
խումբը յարձակվում է մօտակայ երկու
թուրք գիւղի վրա եւ աւերում: Այդ
նոյն խումբը աւերում է նոյնպէս Ա-
լիգարա, Խալալ գիւղերը: Վերջինիս
թուրք բնակիչները վաղօրօք փախել
էին գիւղից, թողնելով գիւղը անպաշտ-
պան: Փախուստ են տուել եւ հիտեւե-
նալ թուրք գիւղերի բնակիչները:
Դարգիլին, Աղբէշ, Բալդաղ եւ Գիւ-
րաման:

Մենչեւ օրս կազասի մասին մի որոշ
տեղեկութիւն չէ ստացված:

կանգուած թողնեն մըէր, որուն ա-
զատութիւնը իր ձեռքն էր... իր
գթութենէն, իր խղճէն ու իր բա-
րութենէն կախում ունէր: Ուստի,
պահ մը վարանոտ շարժում մ'ըրաւ,
երկիւղով մը նայուածքը չորս զին
պտտուց, շուշանի պէս ձերմակ ու
քնքուշ ձեռքը տոգոյն բայց աղւոր
ճակտին դրաւ, ինքնիք վրայ ճեգ մը-
րաւ ու բացազանցեց:

— Նառէզար... մտիկ ըսէ՛. քու
տխուր կեանքը հոգիս լեցուց ու կը
զգամ թէ ասկեց ետքը չ'ի պիտի կըր-
նամ արցունքներդ տեսնել ու անըզ-
գայ մնալ: Դու՛ն, խեղճ աղջիկս,
գերուհի մընես ու ես՝ քու ոսկի վան-
դակիդ անզգայ ու անսիրտ հանդիսա-
տեսը: Մինչեւ հիման քու երգերդ՝ չը
լսեցի, քու արցունքներդ չտեսայ, եւ
քու հառաջանքներդ չիտեցի՝ անտար-
բեր ու անզուլթ եղանակով մը... բայց
ասկից ետքը չ'իմ կրնար շարունա-
կել: Նառէզար, խիղճս կը թելադրէ

ԷՋՄԻԱՄՆՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Էջմիածնայ կետր. Ժողովին փո-
խարքային հրամանով լուծուած
բլաւր Մշակի վերջին թիւով ալ
կը հաստատուի. բայց տակաւին
մատրամասնութիւնք կը պակսին:

— Նոյնպէս փոխարքային կար-
գադրութեամբը գաւառապետը
կաթողիկոսին ներկայանալով,
ազդարարած է որ գիււնապետ
Տաճատ վարդապետը երէք օր-
ուան մէջ պէտք է հեռանայ
Ռուսաստանի սահմաններէն:

Դաշնակցականներու օրկան
Ջաւիգ օրաթերթը Տաճատ վար-
դապետի այս արտաքսումը ընդ-
դիմադիրներու մատնութեան
կուղէ վերագրել, իրենց կուսակ-
ցութեան վաղածառնութիւնը
բէքեան սիսդէմով, բայց Մշակ
կը հերքէ եւ կծու յարձակումով
մը կըսէ Տաճատ վարդապետի
հեռացման առիթով, որի պատ-
ճառները շատ լաւ յայտնի են

«Չանգիւն եւ էջմիացնում գըտ-
նված անձանց, մենք հարկ չենք
համարում առանձին բացատրու-
թիւններով մէջ մտնել, որովհետեւ
այդ բացատրութիւնները կը բա-
նային դաշնակցական գործիչնե-
րի մռայլ գործադրութեան էջե-
րից մինը եւ ցոյց կը տալին, թէ
շնորհիւ այդ պարոնների որպիսի
բարոյական քայքայումն է տի-
րում հայոց Հայրապետական Ա-
թուում»:

Տաճատ վրդպի արտաքսումի
յաջորդած է կետր-Ժողովին լու-
ծումը:

— Տիգրէսէն, Երեւանէն, Բիշ-
նէվէն, Նոր-Նախիջեւանէն եւ
ուրիշ շատ մը տեղերէ ծանօթ
ու յարգուած դէմքեր բազմաթիւ
ստորագրութեամբ բողոքագրի-
ներ զրկած են վեհ. կաթողիկո-
սին, յայտարարելով թէ էջմիա-
ծին գումարուած Ժողովը իր
ներկայ կազմով Ժողովրդին ճշ-
մարիտ ներկայացուցչութիւնը
չըլլալուն համար, անոր որո-

շնալուծութեան տեղեկական
ժե. Համաժողովը գումարուեցաւ
Խալիլոյ Միլան քաղաքին մէջ.
Ժողովին կը մասնակցին Ֆրան-
սացի, Անգլիացի, Գերմանացի,
Ամերիկացի եւ ուրիշ շատ մը եր-
կիրներէ պատուիրակներ, Խա-
լիլոյ, Նախարար Մ. Թիթօնիի
փոխանորդաբար պաշտօնական
անձնաւորութիւն մը բայաւ ժո-
ղովը, Նախագահը կարգաց Ամե-
րիկայի նախագահ Մ. Ռոզվելթի
մէկ հեռագիրը, որով Համաժո-
ղովին բացումը կը շնորհաւորէր
ի դիմաց Ամերիկեան ազգին եւ
կարգ մը գովեստներ կը շնայ:

— Տիգրէսէն, Երեւանէն, Բիշ-
նէվէն, Նոր-Նախիջեւանէն եւ
ուրիշ շատ մը տեղերէ ծանօթ
ու յարգուած դէմքեր բազմաթիւ
ստորագրութեամբ բողոքագրի-
ներ զրկած են վեհ. կաթողիկո-
սին, յայտարարելով թէ էջմիա-
ծին գումարուած Ժողովը իր
ներկայ կազմով Ժողովրդին ճշ-
մարիտ ներկայացուցչութիւնը
չըլլալուն համար, անոր որո-

զիս վտանգաւոր բայց արդար միջոցի
մը գիտնու, արդեօք պիտի ընդունին:
— Ի՞նչ միջոցի, մեծ հանրմ, զող
զղաց Նառէզար:

— Կուգեմ ազատել քեզ, գոչեց
մեծ-հանրմ հոգեկան խղզուկ բայց գե-
րագոյն ճիգով մը:

— Ազատե՛լ զիս...:

— Այո՛:

— Դու՛ք:

— Այո, ե՛ս:

— Ինչպէ՛ս... միթէ՛ փաշայէն չ'էք
վախնար:

— Փաշան կարող է կեանքիս երկիւղ
պատճառել, բայց խղճիս ո՛չ:

— Ո՛հ, մեծ-հանրմ... թողէ՛ք
այդ դարհուրի միջոցը. մի՛ գնէք
ձեր կեանքը վտանգի մը մէջ որ ան-
խուսափելի պիտի ըլլայ:

— Ամենեւին... պէ՛տք է որոշուած
գործադրեմ, եթէ ո՛չ խղճիս տառա-
պանքը վրաս պիտի ծանրանայ. եւ ես
պիտի չկրնամ այս ապարանքին մէջ

շուաները չեն ճանչնար ու պէտք-
չէ յարգուին Ռուսաստանի հայոց
կողմէ:

Էջմիածնէ Ջաւիգի հեռագրած
են օգոստ. 30ին:

Կենտրոնական Ժողովի պատգամա-
ւորներին առաջարկված է հետեւեալ
ստորագրութիւնը տալ. «1906 թիւ, 30
օգոստոսի. մենք, ներքոյ ստորագրեալ-
ներս, տալիս ենք այս ստորագրութեանը
էջմիածնի գաւառապետին, որ Նորին
Կայսերական Մեծութեան հովհասի փո-
խարքային կարգադրութիւնը էջմիած-
նի կենտրոնական Ժողովի համագումա-
րի փակումն մասին՝ մեզ յայտարարված
է եւ մենք պարտաւոր ենք Ձեռքովայ
ընթացքում, այմինիստրատիւ կերպով
ուղարկվելուց խուսափելու համար,
հեռանալու էջմիածնից մեր բնակու-
թեան տեղերը եւ այստեղից գնալուց
յետոյ, օրինական պատասխանատու-
թիւնից խոյս տալու համար. չը սար-
քել այլ եւս որ եւ է խորհրդաժողովը:
Պատկամաւորները ստորագրութիւն
տուին հետեւեալ քաջատրութեամբ:

«Այս ստորագրութիւնը տալով, բողո-
քում ենք այդ կարգադրութեան դէմ,
որը խախտում է իւրաքանչիւր քաղա-
քացու անյողողիք իրաւունքները, խօս-
քի եւ Ժողովի ազատութիւնը, ինչպէս
եւ բունաբարում է իւրաքանչիւր Ժողո-
վրդի իրաւունքները, որը միակ կար-
գադրին է իր ազգային-կուլտուրական
գործերի»:

61 ԵՐ 23 30 ԻՌԻԱՄՆԵՐԸ

Խաղաղութեան տեղեկական
ժե. Համաժողովը գումարուեցաւ
Խալիլոյ Միլան քաղաքին մէջ.
Ժողովին կը մասնակցին Ֆրան-
սացի, Անգլիացի, Գերմանացի,
Ամերիկացի եւ ուրիշ շատ մը եր-
կիրներէ պատուիրակներ, Խա-
լիլոյ, Նախարար Մ. Թիթօնիի
փոխանորդաբար պաշտօնական
անձնաւորութիւն մը բայաւ ժո-
ղովը, Նախագահը կարգաց Ամե-
րիկայի նախագահ Մ. Ռոզվելթի
մէկ հեռագիրը, որով Համաժո-
ղովին բացումը կը շնորհաւորէր
ի դիմաց Ամերիկեան ազգին եւ
կարգ մը գովեստներ կը շնայ:

հանգաւոր մնալ: Միայն թէ՛ յայտնէ՛
ինձի յօժարութիւնդ... գուցէ՛ չ'ես
ուղեր բաժնուիր՝. գուցէ՛ կախատիս
հետզհետէ վարժուելու... Առանց
ծածկելու, ճշմարտութիւնը խօսէ՛...
մնացեալը մո՛ղ ինձի...:

Նառէզար խղզուեցաւ... իր բովան-
դակ էութեան մէջ երկիւղալի ցնցում
մը կար՝ որ կը լսանար, կը գալար-
ուէր ու փոթորկալոյդ կոհակներու
պէս կուռէր ներքին խռովքէ մը մըդ-
ուած: Ի՞նչ ըսէր... Ի՞նչ պատասխա-
նէր ա՛յն կնոջ՝ որ ամիսներով ատած
էր զինքը, ամիսներով հեռու մնացած
էր իրմէն, եւ գրէթէ գթութեան բառ
մ'անգամ լսած չ'էր իր բերնէն: Կը
մտածէ՛ր... ուսկի՞ց անցած էր այդ
խիղճը՝ անոր սրտին մէջէն զէպի հոգ-
ւոյն խորը. ուսկի՞ց անցած էր գթու-
թեան այդ զօրեղ ու բարի ճառագայ-
թին անոր խղճին մէջ, որ կը փղձէր
զինքը, իրապէս, անկեղծ արտայայ-
տութիւն մընէ՛ր, եթէ ո՛չ նենգա-

էք խաղաղասիրական մեծ նպատակին ու բարեմաղթութիւններ կ'ընէք :

Միւսինքն սեպտ. 5 թուակիր հեռագիր մը կ'իմացնէ, թէ խաղաղութեան Համաժողովը օրակարգ մը քուէարկած է, որով կը բողոքէ փոքր կառավարութեանց վրայ եղած ճնշումին դէմ և կը պահանջէ Պէւլիինի դաշնագիրը ստորագրող պետութիւններէն 23 և 61րդ յօդուածներուն գործադրութիւնը : Համաժողովին օրակարգը իր համակրութիւնը կը յայտնէ Ռուսիոյ զոհերուն և կը բողոքէ Եգիպտոսի մէջ Անգլիոյ վարմունքին (3) դէմ : Նաև պետութիւններէն կը պահանջէ միջազգային վարչութիւն մը հաստատել Գոնկոյի մէջ :

ՀԱՍՏՈՑՆԵՐ ՄԻԹԻՆԿ

ՎԱՌՆԱՅԻ ՄԵՋ

Կանխաւ որոշուածին համաձայն չորէքշաբթի օր տեղի ունեցաւ քաղաքի գաղտնարանի հրապարակէ հակայոյն միթինկ մը, շուրջ 2000 հոգւոյ բաղմութեան ներկայութեան : Թերեւս ներկաներու թիւը կրկնապատիկ ըլլար, եթէ կառավարութիւնը կանխաւ զգուշացուցած չըլլար ժողովուրդը : Բաղաձայն պ. կառավարիչը մեծ վախ ունէր թէ անկարգութիւն կամ նոյնիսկ յոյն թաղերու վրայ յարձակում տեղի կունենայ : այս կասկածէն մղեալ չրջակայ գաւառներէն հեծեալ ու հետեակ զինուորներ ալ բերել տուածէր : Միթինկը խաղաղ վերջացաւ և հետեալ որոշումները տուաւ .

1) Առաջին և վերջին անգամ ըլլալով հրաւիրել պուլկար կառավարութիւնը ամենակտրուկ միջոցներ ձեռք առնելու վերջ դնելու համար յոյն և թուրք չէթաներու չարագործութեանց, որոնք ի գործ կը դրուին Մակե-

տոնիոյ և էտիրնէի վիլայէթներուն պուլկար խաղաղ բնակչութեան վրայ : Կառավարութիւնը վստահ պէտք է ըլլայ թէ ժողովուրդը իրեն ուժ պիտի տայ և ամեն զոհողութիւն պիտի յանձն առնէ :

2) Պահանջել պուլկար կառավարութեան կրթական օրէնքին տասներորդ յօդուածին գործադրութիւնը և յոյն պաշտօնեաներու պաշտօնակութիւնը : Նաև կառավարութիւնը յոյն վաճառականութեան դէմ օրինագիծ մը ներկայացնէ ազգ. ժողովի յառաջիկայ նստաշրջանին :

3) Կը բողոքէ թուրք կառավարութեան անտարբերութեան դէմ որ թայլ կուտայ յոյն չէթաներուն սահմանը անցնելու Մակեդոնիա ու էտիրնէ, ջնջելու համար հոն պուլկար տարրը : Եւ կոչ կընէ Եւրոպական պետութեանց քաղաքակրթութեան որ միջամտեն թուրքիոյ գործերուն ստիպելու համար զայն որ վերջ դնէ յունական աւազակախմբերու ազատ անցքին, և աշտուութիւն տայ Եւրոպական պալլանեան երկիրներու քրիստոնեայ բնակչութեան :

4) Պուլկարիոյ մէջ մտքերը հանդարտեցնելու համար հրաւիրել պուլկար կառավարութիւնը հետեալ օրէնքները հաստատելու . Ա) Տէլիօրմանը պուլկար բնակչութեամբ լիցնելու համար՝ կառավարութիւնը երկրագործական գրամատան միջոցաւ ինքը գնէ գաղթող թուրքերու կալուածները : Նմանապէս Ահիօլուի, Մէսէվրէի, Սուգորուլուի, Գալագլըի մէջ պուլկար բնակչութիւն հաստատելու համար, պուլկարներուն՝ որոնք այն տեղերը ուզեն հաստատուիլ կառավարական պանդաներէն քիչ տոկոսով փոխառութիւններ ընէ, և այդ քաղաքներուն վաճառականութեան զարգացման համար խնուղիներ ու նաւահանգիստներ շինէ

Բ) Աղի լիճերը և ձկնորսարանները կառավարութիւնը Յոյներէն գրաւելով, յանձնէ Պուլկարներուն : Յունական հին բրոնզեանդի հետեանք իրենց ազգութիւնը կորսնցուցած կակավաղները կրկին պուլկարացնելու համար անոնց ձրի վարժարաններ բանայ : Այս որոշումները հազորդել ըստ մեծ պետութեանց, Գրան պուլկար կառավարութեան և մամուլին :

Ա Ղ Բ Ա Տ Ա Ի Ն Ա Մ Ը

Վառնայի Աղքատանամը կը փութայ ծանուցանէ թէ մայիսէն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները ընդունած է .

Անուան աղանձութեան առթիւ
Տիար Գալուստ Սահաթեան 5 ֆր.
Տիկին Մարիճայ Բէլլէքեան 5 »
Տիար Գրիգոր Մարինեան 3 »
Ոմի 3 »
» Գրիգոր Միքայէլեան 2 »
» Համարաձուժ Փափազեան 2 »
» Գրիգոր Միքայէլեան 1 »
» Գրիգոր Օսունգաբուլեան 1 »
» Մկրտիչ Ասլանեան 50 սթ.
» Համարաձուժ Պէրկիւզարեան 30 »
Ամուսնութեան առթիւ
Տիար Արիս Գուրպէթեան 5 ֆր.
» Յովսէփ Զափեան 5 »
» Երեմիայ Գէորգեան 1 ֆր. 20 սթ.
» Արմենակ Մեսրոպեան 1 ֆր.
Մուրատ Մանուկեանի սրճարանի գանձանակէն 14 ֆրանք 80 սանթիմ.
Տ. Գրիգոր Միքայէլեանի սրճարանի գանձանակէն 10 ֆրանք 90 սթ.
Ի գիմաց Գործ. ժողովոյ Աղքատ. Ատենադպիր Ատենապետ
Ա. Զարպիսեանեան Ս. Սամուէլեան (Կնիք)

Պ Ա Ր Ս Կ Ա Ս Տ Ա Ն

Հին դարերէ ի վեր տգիտութեան ու խաւարի մէջ տապկուող Պարսկաստանի բնակչութիւնը թէև ուշ, բայց շատ աժանայսինքն աննշան զոհողութեամբ մը ձեռք կը ձգէ սահմանադրական իրաւունքներ արդի լուսա-

միտ և յառաջադիմասէր Շահին բարեհաճութեամբը :

Արդէն մեր ընթերցողներուն ծանօթ է թէ Պարսից Շահը՝ Թէհրանի մէջ անցեալները կրօնականներու և մաս մը վաճառականներու կողմէ տեղի ունեցած ցոյցերուն առթիւ՝ իր հպատակները գոհ ընելու և երկիրը յառաջադիմութեան շաւղին վրայ դնելու բաղձանքէն միայն մղուած ազգային երեսփոխանական ժողովոյ մը կազմութիւնը հրամայեց հրովարտակով մը, և բարենորոգմանց հակառակող սատրապաժը պաշտօնակ ընելով, ժողովուրդին համակրանքը վայելող մէկը սատրապաժ կարգեց :

Թեհրանէն ստացուած սեպտ. 4 թուակիր հեռագիր մը ահա կիմացնէ, թէ Շահը նոր հրովարտակով յայտարարած է թէ Պարսկաստանի ազգային ժողովը պիտի բաղկանայ 156 անդամներէ, որոնց 60ը Թեհրանէն և 96ը նահանգներէն պիտի ընտրուին : Երեսփոխականներու պաշտօնի տեղութիւնը երկու տարի պիտի ըլլայ : ու երկու տարին անգամ մը նոր ընտրութիւններ պիտի կատարուին : Երեսփոխանները անբռնաբարելի են : Թէհրանի երեսփոխաններէն պիտի ընտրուին մէկ նախագահ և երկու փոխնախագահներ : Դիւանին պաշտօնավարութիւնը մէկ տարի պիտի տեւէ :

Ընտրութիւնները արդէն սկսել են :

Էն յետագէժ Պարսկաստանի անգամ սահմանադրութեամբ կոժտուի : Իսկ թուրք ազատականները դեռ կը խուկան երազներով :

ՎԱՐԺՈՒՀԻ ԿՈՒՋՈՒԻ

Պալլըզի փոքրիկ նախակրթարանին համար ուր միայն 17 աշակերտ եւ աշակերտուհի կայ վարժուհի մը կ'սկսուի Դիմել Տ. Օննիկ Օհանեանի Պալլըզ

ուր դաւ մը, Երա՞զ էր այդ, եթէ ո՛ր քրականութիւնը : Բարեբար ձեռք մը-չնէ՛ր իր ազատութիւնը տուողը, եթէ ո՛չ խաւարին ոգի մը՝ որ յանկարծ խոյս պիտի տար իրմէն ա՛յնպիսի վրտանգի մը մէջ առաջնորդելէն ետքը, ուսկից փրկուելը բոլորովին անհնար պիտի ըլլար :

— Ի՞նչու կը մտածես, ի՞նչու կը տեղուներ, ի՞նչու կը զոհաս, աղջիկս, վրայ բերաւ մեծ-հանճար : Գիտե՛մ, գուցէ՛ կը կասկածիս առաջարկութենէս, գուցէ՛ նենգաւոր դաւ մը կը նկատես ըսածս ու գուցէ՛ անկեղծութիւնս կը խռովեցունէ քեզ : Անանկ չէ՞ : Բայց կ'երգնու մահաւաճիս վրայ, կ'երգնու խղճիս ու Աստուծոյս վրայ որ չ'եմ կեղծեր ու քու կեանքիդ դէմ ունէ՛ք : Դաւ մը պատճառաւ չ'եմ : Նպատակս է քու ազատութիւնդ ... նպատակս է քու հանգի՞ մէջ խառնուած արցունքը չը տեսնել ... ահա՛ բոլորը : Ըսէ՛, կ'ընդուն-

նի՞ս :

— Ո՛հ, երախտապարտ եմ ... մըր միջեց Նառէզար ու ինկաւ մեծ-հանճար մին գրկաց մէջ՝ մօրը կարօտէն խղճուած մանուկի մը պէս :

— Լաւ ուրի՛մն, այս վայրկեանէն կը խոստանամ քեզի ամեն միջոցներու դիմել ... Գու ազատութիւնդ ապահով ձեռքի մը մէջ պիտի գնեմ : Անհոգ եղիր ու գնա՛ հանգստացիր :

Նառէզար համբուրեց մեծ-հանճարին ձեռքերն ու իր ննջասնեակը քաշուեցաւ :

Մեծ-հանճար բերեւեակը մտաւ եւ տեսաւ որ լայն ամանի մը մէջ ջուր լեցուած էր եւ Թուղթի կտորներ կային ջուրին երեսը : Հասկցաւ թէ ֆաքիրին թըլլըմն էր անիկա : Խորինուշաղրութեամբ թուրքի կտորները դիտելէ ետքը, ձեռքը ամանին մէջ երկնցուց ու պզտիկ թուղթ մը զուրս հանեց : Երբ բացաւ այդ պզտիկ թերթը, չափազանց զարմացաւ գրեթէ ուն-

տարօրինակութեանը վրայ : Ո՛չ, մինչեւ ան ատեն ատանկ գրեթէ ունեցող նուսխաններ չ'էր տեսած :

— Ա՛խ, Աստուած՝ իմ, բացազանջեց մեծ-անբով, այս գրեթէ հայու գրեթէ կը նմանին : Ինչպէ՞ս կըլլայ այս ... Ի՞նչ զարմանալի հրաշք է տեսածս :

Ու լիկուած Թուղթի կտորը ջուրին երեսը ձգելով, Նառէզարին ննջասնեակը գնաց :

— Ինձի նայէ՛, Նառէզար՝, թոթովեց մեծ հանճար, ու՛ր դրիր ֆաքիրին պատուիրած ամանը :

— Արեւնակն է, պատապախեց Նառէզար :

— Տեսնե՛նք ... վրայ բերաւ մեծ-հանճար :

Նառէզար առաջնորդեց մեծ-հանճարին ա՛յն արեւնակն ուր զուրած էր ամանը :

— Ա՛հ, թուղթերը լիկուած են, բա-

ցազանջեց Նառէզար ու արտակարգ նայուածքով մը դիտեց գրեթէ, որոնք ջուրին թափանցկութեան մէջ աւելի խոշոր կերեւնային եւ հալկական տառերը ցոյց կուտային :

Մեծ-հանճար տեսնելով որ Նառէզար կը վարանէր, մօտեցաւ ամանին ու թուղթին մէկ պատուր հանեց եւ հարցուց .

— Ասիկա հայերէն չէ՞ մի ...

— Ո՛հ, այո՛ւ : ճշմարիտ է ... թոթովեց Նառէզար :

— Դուք կարդալ գիտե՞ս :

— Գիտե՛մ :

— Լա՛ւ, ուրիմն ա՛ն այս պատառն ու կարդա՛ :

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹՈՒՐԿԻԱ

Անատոլոնըն էրմէնիստան վիլայէթիւրինտէ, պախուսուս էրզուրում քէօյլէրինտէն էսկի վէ եէնի վէրկիլէրի թուրքաւագ պէ-հանէսի իլէ ասքէրլէր կիտուպ, հաթթաւարճա ֆազիր քէօյլիւէ-րին պաշընտա օթուրմագտան վէ միւսրիֆ սուրէթտէ եէտիքրէն իշտիքտէր մատա, սէֆիլ էհա-լինին գապընը, եօրկանընը վէր-կի իշին քիւրտլէրէ եօգ ֆիյա-թընա սաթարագ, անլէրի գուրու թօքրագ իւզերինտէ պըրագուպ կիթմէքտէ իմիշլէր:

Եալընըչ շուրասը պիր ազ մու-ճիպի թէսէլի տիր քի, պիր վա-գըթտան պէրու ֆիւրտլէրին պիր գըսմը էրմէնիլի իլէ խօշ կէ-շինմէքտէ իմիշլէր:

— Վօտէնա գապաւընտա (Մա-քէթոնիա) ասքէրլիէ գալմագամը իհսան պէյին գումանտապը ալթըն-տա Յճնճը թապուրտան 70—80 ասքէր կօրնօրօտուլ քէօյլէնէ կի-րէնէք, քէօյլէն միւտիւրի, 2 մէօթէպէրանը վէ տիկէր իքի քէօյլիւ գաթլ իթմիշլէր, քէզա 70 եաշընտա պիր իթիւր վէ 10— վէ 4 եաշընընգա իքի շօ-ճուգլար տախի էօլտիւրմիւշլէր վէ 2 գատըն եարէլէմիշլէր: Մէզքիւր պէօլիւկ պու ճինայէթ-լէրի իճրա իթտիկտէն սօնրա քէյիւ սօյարլար վէ տիկէր քէօյ-լիւէրի մէրհամէթսիլճէ տէօյէր-լէր:

Պու վուգաալը պիր Բուս զա-պիթի պիթ թանգիգ թէպէյիւն իթմիշլ տիր:

Հիւլի բաշա տախի թէլէկրաֆ-լէ մէրգուլ գալմագամ իհսան պէյի եանընա չաղըրմը տըր:

— Սեպտ, 9 տա պիս պէօլիւկ տախի Սմիլէվօ քէօյլի-նէ (Մտնաստրա եագըն պիլ հիւճուլ, չօգ խանէ-լէր եագմըչ, վէ էրքէկ, գատըն վէ չեճուգ 20 քիշի գաթլ իթմիշլ տիր: Աստրիա վէ Բուսիա գօն-սօյուլարը վէ իթալիա գապիտլէ-րի վագաալը թէհգիւգ իթմէք իշին մէզքիւր քէօյլէ կիթտիլէր:

— Բօրթ Սայիտտէն Լօնտրայա պիլտիլիտիկի իւզրէ, եէմէնէ ասքէր նագլ իտէն պիր թիւրք վաքօրընտա ասքէրլէր ըսեան իթմիշլ օլմալլէ, գապիթաճա էլէ ալընտան թէտապիլի չէտիտէ վա-սիթասը իլէ խայրը ասքէր թէ-լէֆ օլընտըգտան սօնրա, ըսեան թէսքիւն օլունմուշ տըր:

— Պուկարիանըն սինօր մու-հաֆըղլարը տէվամ իւզրէ արթ-մագտա վէ գուլէթլէշմէքտէ օլ-տըղընտան Պապը Ալի բրօթէթ իտէրէք, քէնտիսի տախի մու-գապէլէ իթմէք իշին թէտապիլ-լէր էլէ ալաճաղընը վէ տէվէթ-

լէրին թէէմինաթը խիլաֆընա օլարագ՝ Պուկարիանըն հարէքէ-թինտէն չիւքհէ հրսս իթտիկիւնի պիլտիլիտի տիր:

— Սուլթանըն խասթալըղը իշին Ալմանիատան կէթիլիէն բրօթէսէօր Պէրդման պէր արգա-տաշընը Սթանպուլտա պըրագուպ քէնտիսի կիթմիշլ տիր: Սուլթան Պէրդմանա մուրասսա նիշանլար վէրտի:

— Թիւրքիայա կիրէն մալլէրէ 100տէ 3 կէօմրիւկ արթմասընա ըաղի օլմալարընա մուգապիլ ին-կիլիզ վէ ֆրանսըղ էլիլիէրի պիր թագըմ թէքիլֆաթը հալի պիր նօթա Պապը Ալիյէ վէրէյօրլար: Իշպու նօթատա կիօրիւկ գաի-տէլէրինտէ թէտապիլաթ, ֆապ-րիգա մարգալարը, մատէնլէր վէ կազ մաղաղալարը վէ Պանգ-Օթօ-ման վէ Տիւլուսը Ումոււմիյէ իլէ մուգապէլէլէր թատատ օլուն-մուշ տըր, թիւրք հիւքիւմէթի պուշլարը գապուլ իթմիշլ, ֆէզա ժանտարմա թէշքիլաթը վէ աս-քէրլէրին մըգտարը (Մաքէթո-նիա իշին) վէ պիւտճէտէ պու-էհէմիլիէթիլ նօգթալարա թախ-սիս օլընաճագ ագճէ վէ սաիլէ: Իշպու շարթլար թէմաճէն թիւր-քիա գապուլ իթմէտիքճէ ինկիլ-թէրա կէօմրիւկ զամմընը գապուլ իթմէյօր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Պուտաբէշթտ 5 սեպտ.

Բուսքա կարասընտան եօլա չըգան էքըրընէ թըրէնի իւզէ-րինէ Սալիօ-թարիան մահէլտէ թաշլարլէ հիւճիւմ օլունմուշ տըր: Օլ էսնատէ Պուկարիա Բրէնս Թէրտինանտ հաղրէթլէրի տախի օրատա պուլունմագտա օլ-տըղընտան, աթըլան թաշլար-տան պաղըլարը բրէնսին գուրէ-սինէ վուրուլմուշ տըր: Պու վու-գուաթ բրէնս Թէրտինատըն ա-լէյիլիտէ պիր սուի գաթլ զանն օլունմագտա տըր:

Պիզ պու զաննր պաթըլ ատտ իտէրիլ:

— Սիլիստրէ եագընընտա թու-նա նէհիլիտէ, 20 պուկուս պա-լըգճըլա՝ պալըգ ալմագտա ի-քէն, Բուսիան հուտուտու իւ-զէրինտէ պուլունմաղլէ: Ուլաճ ասքէրլէրի նակէհան աթէշ ի-տէրլէր վէ պալըգճըլար գալա-լար:

ԲՈՒՍԻԱ

Ձար, ծարիգա վէ էվլաթարը սէյահաթ վէ թէպտիլի հալա ի-շին Սթանուարա վաքօրընա բա-գիպլէ Թինլանտիա սահիլլէրինէ տօղրու եօլա չըգմըչլար տըր:

— Գագէթ թապիր օլունան Գօնսթիլիսիօնէլ—տէմօկրատ բարթիսի պիր գօնկրէ թէճէմ-միւ իթմէք իշին միւսաանտէ ա-

լամատը: Սթօքուտա թօքլան-մագ իշին Շուէտ հիւքիւմէթինէ տախի միւրաճաթ իթտիլէր ի-սէտէ օրատան տէ ճէվապը ընտա ալընմըչ տըր: Փագաք սօն հա-վաթիսէ նագալէն սեպտ. 25 Բէ-թնսպուրկտա թէճէմմիւ իտէճէք իմիշլ:

— Գըրգ քիշիլիկ պիր չէթա վարշալայա եագըն Սօքթօվ-տարի մահպուհանէտէ պուլու-նան բօլիթիգա միւթթէհիմլէ-րինտէն 79 քիշիլի գուլթարմագ իշին հիճիւմ իթտի. ֆագաթ մուհաղըֆ ասքէրլէր մէնն իթ-տիլէր:

— Ձարըն սէվկիլիսի վէ սէրայ գօմանտանը ժէնէրալ թրէքօլըն նակէհան վէթաթ իթտիկիւնի էվ-վէլէր նուսխէմիլտէ եաղմըչ ը-տըգ: Անըն թանթանալը սու-րէթտէ կէօմիւմէսի, իշին Ձար խանէտանը թարաֆընտան մէ-սարիֆ կէօրիւմիւշ վէ կրան տիկիլէր, բրէնսլէր վէ վիւքէլա հաղըր պուլունմուշլար:

Նիշիլիթլէր պուշլարըն քեա-ֆէսիլի թէլէֆ իթմէք իշին պիր բըլան թէրթիպ իթմիշլէր իտէտէ, վագթընտան էվվէլ իշ անլաշըմըչ, վէ նիշիլիթլէրին էն միւտհիշ ըէյիլէրինտէն իքի-սի թուլթուլմուշ:

ԱՃԷՄԻՍԱՆ

— Թէհրանտա պէր ալման պան գաթը աշըլմասը իշին Շահ միւ-սատաէ վէրմիշ տիր: Ալմաիա Ա-ճէմիսթանա տախի պուրնուսու սօգմագտա տըր: Պաղտատ չրմէն-տըֆէրի իլէտէ գօմշու օլիյօր:

— Աճէմիստան բարլըման ի-շին մէպուսլարըն ինթիսապա-թը պաշլամըչ տըր: Մէպուսլարն (տէրութաթ) միւտտէթի մէմու-լ իլէթի իքի սէնէ տիր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Գանտան պա թէլէկրաֆ պիլ-տիլիլիտիկի իւզրէ, Գալ օր-մանլարընտա պիր տէհէթլի եանկըն զուհու իտէրէք 20,000 հէթթար եէր եագմըչ, վէ էլան եանկըն սէօնմէյուպ Պայօլ օր-մարընա տօղրու իլէրլէմէքտէ իմիշլ:

— Նիւ-Եօրքտան պիլտիլիլի-յօրիլ, վօլէրէ եագըն պիր թը-րէն Սիմարօ ըրմաղը իւզէրին-տէն կէշէր իքէն, վալունլարըն պիր մըգտարը ըրմաղա տիւշիւպ, հօլճուլարտան 100 քիշի պօղուլ-մըչ տըր:

— Ամերիկատա հէր չէյին թու-հաթը քէսիլ օլտըղը կիպի, գա-րիլարնտան պէր պիլիլիէ եա-րիշըգ իքի գըզ գարտաշլար 28 սէնէլէրտէն պէրու պէրտպէր եա-շամագտա ըրմաղա: Ֆագաթ մի-գաճ վէ մէզղագճա (ճաշակ) պի ի պիլիլիէ մուղաթ օլտըղլարընտան իթիլգաճ իտէմէզլէր իմիշլ: մէսէ-

լէ պիլիլիին սէվտիկի տիկէրի ըտտ իտէր իմիշլ: պու սէպէպլէ մահիլ պիր ճէրրահա միւրաճա-աթլէ քէնտիլէրինի պիլլէշտի-լէն էթ բարշասընը քէստիլիլի-լէր: շիմտի ալըր եաշամագտա վէ իտէտիլլէրինի եէմէքտէ վէ սէվ-մէքտէ օլուպ մէսուտ ըրմաղա:

ԹԻԻՃԱՐԻՅԷ

ՎԱՌՆԱ . 9 Սեպտեմբեր

ՁԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ

Վալօն 50-55 լիպ. 6-10/7-80

Արապա 52-58 լիպ. 6-9-60

ԱՐԲԱ

Վալօն 100 քիյօ 10. 10/25

Արապա 42-47 լիպ. 6/6-40

ԵՈՒԼԱՅ արապա 33/36 լիպ. 4/4-80

» 100 քիյօ 10/ 10.50

ՁԱՎՏԱՐ արապա 52/57 լիպ. 7/7 20

ՖԱՍՈՒԼԱՅ արապա 100 քիյ 18/25

ՌԱԲԻՑԱ 100 քիյօ — հօգ

Արապա 100 քիյօ հօգ

ՏԱՐԸ արապա 6. 6/40

ԲՕԼՕՁ արապա 55-60 լիպ. հօգ

ՄԻՍԻՐ 57-58 լիպ. առապա հօգ

» 100 քիյօ հօգ

Իլէնտէ վալօն 13/15 վէ 500—600

արապա կէլմէքտէ. վալօն մուամէ-

լէսի նարօլտօն 20 ֆր. արապա մու-

ամէլէսի նարօլտօն 20. 20

ՊԱԳԱԼԻՅԷ

Վարնա բիպտարնտա պագգալիլէ մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, ալթուս ֆրանք իլէ:

ԳԱՀՎԷ 2.15/ 2.25

ՇԷՔԷՐ Նէմօլէ .83

ՇԷՔԷՐ քէսիլ սանտըգ 41 50

ԲԻՐԻՆՃ ձէնօվա չուվալը 42.

» Ֆիլիպէ » 35

» Ինկիլիզ » 31

Բիգօն » 49.

ԿԱՁ Սանտըղը 11 40

ՁԷՑԹԻՆ եաղը քիյօ 80—95

ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ 32

Եուսուրթա 100 առէթի 4. 40

ԻՐԱՒՈՒՆԻՅԻ պուսախսններ

ՌՕՄԸՆ Մ. Ա. — Ձեր մէկ քանի թիւր-թին 3-4 օր ու զրկուելուն գիւսաւոր պատճառն է ձեր ներկայ տարւոյ րաժ-նեցիլին տակաւին վճարուած չըլլալը: Ո՞ր երկրի, ո՞ր ազգի մէջ տեսնուեք որ լրագրիլի մը բաժնեգիրը տարին ըը-րանալէ յետոյ վճարուի: Ընդհակառա-կը, ամեն տեղ ընդունուած ընդհա-նուր օրէնք է որ լրագրի բաժնեգիրը սկսած օրը զրկուի: Ձեզ նման խըս-տապահանջ բաժանորդները կը յարգենք, պայմանաւ որ իրենք ալ իրենց պարտ-քին մէջ չըթերանան:

Պետրոս Վրթանէսեան անունով մարդ չենք ճանչնար:

Одговорникъ А. Курбетянъ

печатница Д. Тодоровъ С.-не-Варна